

Mál nr. 250/2017
M og
vátryggingafélagið V v. ábyrgðartryggingar S.

Köfunarslys í Silfru 26.1.2016

Gögn.

1. Málskot móttakið 26.7.2017 ásamt fylgiskjölum nr. 1-13
2. Bréf V dags. 24.8.2017 ásamt fylgiskjölum 1-12
3. Athugasemdir lögmanns M dags. 6.9.2017.
4. Bréf V með viðbótarupplýsingum, dags. 6.10.2017.

Málsatvik.

Hjónin M og kona hans pöntuðu köfunarferð hjá S í Silfru á Þingvöllum og fór köfunin fram 26.1.2016. Í málskoti segir að hjónin hafi haft lágmarksþekkingu á köfun og enga reynslu af köfun við þær aðstæður sem um er að ræða í Silfru og hafi upplýst leiðsögumann frá S um það. M segir að leiðsögumaðurinn hafi ekki farið yfir öryggisatriði eða slíkt fyrir köfunina. M segir að eftir að hann og kona hans hafi verið komin ofan í hafi allt virst vera í lagi, en síðar hafi leiðsögumaðurinn komið og bent fólki á að koma upp úr og þá hafi hann áttað sig á að eitthvað hafði farið úrskeiðis hjá eiginkonu sinni.

Í lögregluskýrslu kemur fram að leiðsögumaðurinn hafi hjálpað M og konu hans í þurrbúningana og að koma köfunarbúnaði fyrir. Leiðsögumaðurinn, sem kveðst hafa réttindi sem köfunarkennari, sagðist hafa lagt sig sérstaklega eftir því að kenna M og konu hans virkni búnaðarins og öryggisatriði og farið sérstaklega yfir flotjöfnunarbúnaðinn. Bandarísk hjón hefðu einnig verið með í för og þau hefðu verið reyndir kafarar og allir hefðu undirritað yfirlýsingu um að þeir ábyrgðust að uppfylla þau skilyrði sem sett eru fyrir að kafa í Silfru. Leiðsögumaðurinn sagði að köfunarbúnaðurinn hafi verið í góðu standi. Leiðsögumaðurinn segir að þegar þau fjögur sem þátt tóku í köfuninni í umrætt sinn hafi verið komin ofan í vatnið hafi hann gengið úr skugga um að allir hefðu tök á þyngdarjöfnuninni og síðan hafi verið haldið af stað. Hann hafi síðan farið fyrir hópnum en síðan fært sig aftur stuttu síðar og þá bara séð þrjá af ferðamönnum, í sömu mund og hann sá miklar loftbólur hinum megin við hrygg sem er í gjánni sem var verið að kafa í. Hann kveðst hafa þá áttað sig á að eitthvað var ekki í lagi og séð að kona M hafi legið á c.a. 5 metra dýpi á bakinu á syllu. Hann hafi þá farið til hennar þá hafi hann séð að hún var með lungað á búningnum uppi í munninum og ofandað. Leiðsögumaðurinn segir að þegar hann hafi ætlað að ná sambandi við konuna hafi hún brotist um og slegið út úr sér lunganu og á þeim tímapunkti hafi hún verið með meðvitund og hafi hann reynt að þrýsta lunganu upp í hana aftur en hún barist um og dottið af syllunni og hann ekki náð að dæla lofti í búnaðinn eða lyfta henni. Hann hafi því ákveðið að segja þeim sem voru með honum að kafa að fara upp úr en beðið ameríska manninn sem var í hópnum að hjálpa sér og hafi hann náð að kippa lóðunum af konunni og koma henni áleiðis upp með aðstoð mannsins sem hann hafði beðið um að hjálpa. Leiðsögumaðurinn segir að allt hafi virst vera í lagi og hann hefði ákveðið hve mikla þyngingu konan hefði við köfunina. Leiðsögumaðurinn segist halda að konan hafi tekið lungað út úr sér og fengið sjokk af kalda vatninu.

Bandarísk hjón sem voru í sömu köfunarferð segja í lögregluskýrslu að leiðsögumaðurinn hafi farið rækilega yfir notkun alls köfunarbúnaðarins uppi á landi áður en farið var í köfunina og hann hafi sýnt notkun þurrbúningans og farið yfir öryggisatriði. Leiðsögumaðurinn hefði síðan gefið grænt ljós á köfun eftir að búið var að þyngdarjafna þau fjögur sem voru í umræddri köfun. Bandarísku hjónin segja að leiðsögumaðurinn hafi verið fremstur til að byrja með en konan sem

lést aftast, en síðan hafi leiðsögumaðurinn fært sig aftur fyrir þau, en gefið sér skömmu síðar merki um að fara upp á yfirborðið og hafi leiðsögumaðurinn beðið manninn um að aðstoða sig við að ná konu M upp úr og hafi leiðsögumaðurinn losað lóðin af konunni og dælt lofti í búning hennar og þeir síðan hjálpast að við að koma henni upp á yfirborðið.

Tæknideild lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu skoðaði búnaðinn og var niðurstaðan sú að köfunarbúnaður, kafarabúningur, axlarbælti með blýþyngingum, loftkútur og loftgæði, þrýstimminkari og lungu hafi reynst í lagi. Þá segir að staðsetning blýa og blýbeltis miðað við hæð kafarans og búnaðinn sem hún bar hafi ekki verið óeðlileg og ekkert hafi verið fyrir eða heft aðgang að losunarkerfi blýa og blýbeltisins. Þá segir einnig að flotjöfnunarvestið hafi ráðið við þyngd blýa og rifa á bitmunnstykki hafi ekki haft áhrif á getu lungans og ekkert vatn hafi komið inn um það við notkun og það virkað vel niður á 4 metra dýpi.

M krefst bóta úr ábyrgðartryggingu S og telur að andlát eiginkonu sinnar verði rakið til atvika sem S ber skaðabótaábyrgð á skv. sakarreglu skaðabótaréttarins um sérfræðiábyrgð og ákvæðum laga nr. 31/1996 um köfun og reglugerð nr. 535/2001 um sama efni.

Af hálfu M er á því byggt að slysið megi rekja til gálausrar háttsemi leiðsögumannsins sem var starfsmaður S. Leiðbeiningar og kennsla um öryggisþætti og virkni búnaðarins áður en köfun hófst hafi verið stórlega ábótavant. Þá telur M að of mikið blý hafi verið notað til þyngingar konu sinnar við köfunina. Þá byggir M einnig á því að viðbrögð leiðsögumannsins þegar hann skynjaði að kona M var í hættu hafi verið röng og slysið verði því rakið til margþætts gáleysis leiðsögumannsins og orsakatengsl á milli þess og slyssins séu til staðar. Þá byggir M einnig á því að slysið verði rakið til ófullnægjandi skipulags og framkvæmdar ferðarinnar. M byggir einnig á því að köfunarbúnaðurinn sem notaður var í umrætt sinn hafi ekki uppfyllt lögmælt skilyrði. Þá byggir M á því að slysið verði rakið til þess að ekki hafi verið fylgt ákvæðum reglugerðar nr. 535/2001 við köfun og vísar M sérstaklega til 19. gr. reglugerðarinnar í því sambandi.

V hafnar bótaskyldu og byggir á því að ekki hafi verið sýnt fram á að slysið verði rakið til saknæmrar háttsemi starfsmanna S eða saknæms vanbúnaðar sem S ber ábyrgð á. V segir að M og kona hans hafi framvísað skírteini um að þau hefðu rétt til köfunar og undirritað yfirlýsingu um að kafað yrði á þeirra eigin ábyrgð og þau hafi sagst fullfær um að takast á við köfun í Silfru og hefðu til þess réttindi auk ýmiss annars sem fram kemur í yfirlýsingunni og mótmælir V því sem röngu að M og konan hans hafi ekki vitað um það hvað þau væru að undirrita. V segir ósannað að slysið verði rakið til saknæmrar háttsemi leiðsögumannsins og vísar til framburðar bandarískra hjóna sem voru með í ferðinni varðandi undirbúning fyrir köfun og yfirferð yfir öryggisatriði o.fl. Þá segir V að ósannað sé með öllu að leiðsögumaðurinn hafi sett of mikla þyngingu í búnað konu M og orsakatengsl á milli slyssins og þess að þynging hafi verið of mikil séu ósönnuð. Þá segir V einnig ósannað að leiðsögumaðurinn hafi brugðist rangt við aðstæðum á vettvangi þegar hann varð var við að kona M var í vandræðum. Þá segir V að ósannað sé að búnaðinum sem kona M fékk til köfunar hafi verið ábótavant og þá hafi ekki verið sýnt fram á að slysið verði rakið til ófullnægjandi skipulags og/eða framkvæmdar umræddrar ferðar. Loks segir V að ekki hafi verið sýnt fram á orsakatengsl milli meintra brota B á lögum um köfun nr. 31/1996 eða reglugerðar um köfun nr. 531/2001 og slyssins. Þá telur V að ákvæði VI. kafla reglugerðarinnar um köfunarverktaka eigi við um umrædda köfunarferð þar sem um hafi verið að ræða að veita áhugaköfurum leiðsögn um Silfru.

Álit.

Upplýst er að leiðsögumaðurinn hafði gild réttindi til að hafa með leiðsögn hóps að gera við köfun í Silfru á Þingvöllum, sbr. upplýsingar í bréfi V dags. 6. október sl. Í umrætt sinn voru fjórir farþegar sem ætluðu að kafa í Silfru, M og kona hans og bandarísk hjón. M heldur því fram að ekki hafi verið farið yfir öryggisatriði eða annað áður en köfun hófst, en leiðsögumaðurinn ber á annan veg og framburður hans fær stuðning í framburði bandarísku hjónanna sem voru með í ferðinni, sem segja að leiðsögumaðurinn hafi farið rækilega yfir notkun alls köfunarbúnaðarins

uppi á landi áður en farið var í köfunina og hann hafi sýnt notkun þurrbúningsins og farið yfir öryggisatriði. Ekki hefur því verið sýnt fram á að leiðbeiningar hafi skort eða undirbúningur hafi verið ófullnægjandi áður en köfun hófst. Eftir að leiðsögumaðurinn sá að kona M var í vandræðum við köfunina reyndi hann björgun svo sem lýst er í lögregluskýrslu. Ekki hefur verið sýnt fram á að viðbrögð leiðsögumannsins við þær björgunaraðgerðir eða aðgerðir hans hafi verið rangar eða með öðrum hætti en ætla má af reyndum leiðsögumanni við aðstæður sem þessar. Köfunarbúnaður og kafarabúningur var skoðaður af tæknideild lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu og var niðurstaðan sú að búnaðurinn hefði reynst vera í lagi. Ekki hefur því verið sýnt fram á að skipulag ferðar, búnaður, leiðsögn og björgunaraðgerðum hafi verið áfátt eða að öðru leyti að slysið verði rakið til saknæmrar háttsemi eða aðstæðna sem S ber ábyrgð á. M á því ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu S hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu S hjá V.

Reykjavík, 10.10.2017.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.